

LES LLETRES

UN CONTE DE PERE CALDERS

Les mans del taumaturg

Aquell vespre, una extremada lassitud m'obligava a moure'm pel menjador d'una manera vaga i decaïda. L'ensunyament, en esmortir-me totes les facultats físiques i intel·lectuals, no abastava a atenuar una inquietant necessitat d'aire dels meus pulmons; les parets de l'habitació m'oprimien rarament i obria la boca fins allí on m'era possible, cercant una glopada d'oxigen que, en ésser capturada, es convertia en una horrible degustació d'aire calent.

El gat, que en un oblidament de totes les conveniències s'havia enfilat damunt la taula i escurava les restes del sopar, alçava el cap de tant en tant i em dirigia una mirada d'intel·ligència, de comprensió del fenomen, dilatant amplament les aletes nasals i obrint la boca, a la recerca de l'element que, sense cap mena de dubte, havia desertat.

Incapaç d'aguantar pacientment una situació com aquella, vaig sacsejar la mandra i m'abocava a la finestra, mig cos enfora, clamant al cel el subministrament del material necessari per fer marxar la meua vida. L'aroma d'una pomera urbana que sis pisos més avall clavava les arrels en un tros de terra gran com un mocador d'herbes, va fer que dintre meu crepites algun òrgan, no sé quin fixament, però que va amussar-me tota una zona de la meua anatomia.

El quadrat que dibuixaven els darreres d'un grup de cases de l'exemplar, s'oscava precisament davant dels meus ulls, i deixava al descobert un tros de via ampla, d'asfalt, terriblement afectada de diorama. En aquell moment, un autòmnibus que amb imperial i tot, omplia dins la meua pupilla un puntet no superior al que podria marcar-hi una agulla d'estendre roba, s'hi escorria lentament deixant endevinar d'una manera clara que no era possible que anés enllac.

El cel, espès i fosc, se m'apareixia molt pròxim, degut potser a la seva densitat. No hi havia dubte que estirant el braç i estenent la mà, «allò» que es presentia gelatinós i càlid, ja era el cel; cloent els dits de sobte, podia arrencar-ne puríssimes i alades filagarses.

Enfront meu, un únic estel en tota la volta, feia amb la seva llum intermitent una telegrafia de punts i ratlles que, des d'un espai situat a l'indret de la pomera, un grill contestava amb un cant estrident i trencat. Jo no podia pas penetrar aquesta conxorxa descarada.

En aquella hora tenebrosa, les cases semblaven més que mai marinaris de guardar-hi gent. Escampats sense ordre, clavats en la fosca, l'arabesc dels menjadors il·luminats i dels foscors prenia una gran importància. A l'esquerra lluny, pal·lidament il·luminada amb un llum de sobretaula, una polida senyoreta tocava al piano una de les simfonies més immortals. Les notes arribaven a les orelles cansades, fredes i s'hi deixaven caure rendides, impossibilitades de prolongar l'esforç. Més avall, en una habitació de principal, vetllada pel fullam d'una gran palmera domèstica que pujava del pati d'un garatge, un xicot treia d'una gàbia un canari i li tallava el coll incomprensiblement, amb una fulla d'afaitar.

Els llums de la via asfaltada retallaven a terra grans discos de llum que semblaven els peons d'un joc de saló monumental, jugats perquè sé jo quins poderosos adversaris; del que estava segur era de que al final, el guanyador ens podria triar a nosaltres com a premi, a mi, al xicot i al canari, a la senyoreta del piano, a totes les ombres d'humanitat que es movien pels pisos com eines marionetes incògnites. Per què tenia aquesta seguretat? Aneu a saber... A vegades la placidesa dona una gran clarividència.

I és que, a desgrat de la meua inquietud respiratòria, una gran placidesa senyorejaven en el tros de món que em voltava. En un pati interior, ornamentat amb garlandes de paper multicolor i fanalets de revella, una família coronava un gran sopar amb la deglutició d'una sindria. El cap de casa, amb un ganivet més llarg de fulla dels que es poden usar sense llicència, repartia tallades amb l'aire de distribuïr prebendes i privilegis. Darrera seu, oblidada de tothom, una menuda gemegava el seu adéu a la vida, ofegada pel suc fora de mare, desbordat, de la seva gran tallada.

Al pati del costat, uns senyors arreglats escolaven la ràdio. L'aparell, col·locat damunt d'un galliner, donava a l'ambient un aire de progrés que no li feia cap falta. Al costat de l'aparell, una minyona gallega festejava amb un xicot d'un entresol veí, conciliant el murmur de l'idiom amb les notes estridentes i barroeres de la ràdio. Ell duia un pijama extremadament frívol i anava enclenxinat com per assistir al ball; tenia l'aire de saber extreu de l'ambient que el voltava, tot el pintoresc. Ella esculava visiblement amb la generositat carnal dels seus flancs, brandant-los amb un joc d'estratègia que adreçava a mi, a través de l'atmosfera calenta, em feia arribar el seu missatge sensual.

De sobte, va encendre's un llum en una galeria, dos pisos més amunt del del jovent de la clenxa. La galeria irradiava un poder d'atracció irresistible. Aquella llum, a desgrat de procedir d'una bombeta elèctrica, tenia la immaterialitat de la llum dels meus somnis. La llum de les nits, en el cel dels cristians, devia ésser com aquella. Era una il·luminació «tàctil», tal com la percebreïem nosaltres si tinguéssim la facultat de fer-ho sense òrgans auxiliars—els ulls—, com sentim l'aire damunt la pell, com una carícia. A mi, no era pas en la retina on aquella llum m'impressionava, sinó, concretament, damunt de l'epigastri.

A més, jo sóc miop. A través dels vidres òptics, els objectes em rendeixen la seva imatge d'una manera desmaiada; perduda de contorns. La visió del món és tan dolça pels miops que tots som tímids, tarambanes, propensos a diluir l'humor en la tendresa del paisatge, com una inconcreció més del nostre defecte visual.

Doncs bé. Aquella galeria i els objectes que la componien s'oferia al meu esguard amb una nitidesa desconeguda. Els colors i les ratlles jugaven cada un el seu paper ben distintament, i la seva visió se m'acostava passant per sobre del pati dels fanalets, dels flancs de la gallega, de l'estampa de la senyoreta i el piano. Tenia tot allò tan a

prop com els plats i cobert a l'hora de dinar.

En un recó, hi havia un sofà de tapissaria transcendental, on s'hi dibuixaven una colla de genets perses, amuntegats, víctimes d'una composició prolífica i desordenada. Damunt del sofà, uns guants de punt amb manopla tenien tota l'essència de la feminitat, absolutament tota. Vaig enamorar-me'n de seguida. A terra hi descobria un cabdell de llana blava, entortolligat als peus d'una cadira; aquesta cadira respirava una gran bondat. Res en ella deixava translluir el moble fred i rutinari que compleix la seva missió amb la mateixa indiferència amb què el glaç gela les begudes. No. Devia rebre els éssers amb la tendresa amb què una mare convida un fill a la seva falda. No podria dir per què, però d'això n'estava ben segur.

Tot el barri estava lliurat a percaçar la mica de fresca de la vesprada estival. Arraïmats a les portes de les cases, la gent es dedicava a deixar-se anar, de gest i d'indumentària. El porter de casa meua, habitualment correcte i ben cordat, estava aclofat damunt d'una cadira inclinada en el cancell, amb pantalons i samarreta únicament i encara, tan espitregat, que una tofa de pèls negres s'oferia prodigament a l'esguard dels vianants, suggerint la «pelouse» d'un camp de tennis hotentot.

En el bar del xamfrà, un grup prodigiós de jugadors feia trincar les fitxes del dòmino. Un espectador desdentat, al seu darrer, es feia aire amb un pai-pai monumental, a dins del qual, el dibuix d'una ballarina anunciava un aiguardent de Càdiç.

Al centre de la galeria, una tauleta rodona pagava la seva contribució al concert general, anivellant els volums. Estava coberta amb un joc de puntes de les bones, de puntaire de la costa; aquesta ascendència marinera la segellava un corn marí que marcava les seves espirals en la tofa tendra de les puntes. Al seu costat, un gerro de vidre irisat, fosforescent en aquell medi, sostenia un ram de flors de cera, terriblement naturals i molt més suggestives que les flors autèntiques.

Aquestes elements estaven desplaçats cap una meitat de la taula, deixant l'altra un espai on tota l'atenció es concentrava en un singular «bibelot». Es tractava d'una placa o plataforma de marbre negre, lluent, damunt de la qual dues mans de carn, masculines, escapaven la seducció i l'encant del seu gest elegantíssim. He dit de carn, i és que a desgrat de la distància i de l'hora, aquest extrem se m'aparegué com a absolutament indubtable. No donaven pas la impressió, però, de tractar-se de membres mutilats; en el lloc on haurien hagut d'ajuntar-se amb l'avantrac, una superfície de carn neta i viva substituïa el munyoc sangonós de nervis i de tendons que algú s'hauria imaginat.

Aquestes mans irradiaven quelcom en una zona dilatada al seu voltant; quelcom invisible, impalpable, però que es presentia puixant i poderós. Les puntes fines, en la seva proximitat, s'havien tnyit de la grogor de l'antiguitat més decrepita. Una flor de cera despresada del seu tany i depositada—no sé per quina força d'atracció desconeguda—prop de la plataforma, s'havia emmisteït d'una manera increïble.

Mentre contemplava aquest conjunt, un borinot procedent de la palmera, va entrar per la finestra. Va aturar-se uns moments en ple vol, en una immobilitat d'autògirs ben construït, i després en vol directe, com un cop de pedra, va col·locar-se damunt d'una de les mans. Immediatament, l'altra mà va iniciar un clar moviment de caça; es movia sinuosament com l'espina d'un felí a l'aiguat. Després, brutalment, va engrapar el borinot i empenyia un actiu moviment de dits, amb la mà tancada i l'insecte a dins, com es fa per arrugar una quartilla i convertir-la en una bola de paper. Passats uns moments, la mà va obrir-se i el borinot rodolà per sobre de les puntes, convertit en una piloteta sense vida.

El llum de la galeria va apagar-se; no obstant, la fosforescència del gerro de flors subsistia encara durant uns instants. A baix al pati, la mona gallega encara feia salts i allargava les mans cap als pisos superiors, amb una gran coqueteria, prenent atrapar el borinot que poc abans l'havia esverada amb un vol sorollós arran d'orella. La clenxa planxada i el pijama, agraïen la força afectiva d'aquella carn epiléptica.

Jo vaig quedar-me positivament sorprès. Mai no havia contemplat un espectacle com aquell.

Mentalment, calculava la casa i el carrer als quals podia pertànyer aquella galeria. Però això ho feia ja preparant-me per sortir, executant aquest acte sense abans haver-ne fet el propòsit.

A desgrat de la multitud agrupada pels carrers, un gran silenci dominava per damunt de tot. Fins el punt que el pas espatat dels tramvies per una línia llunyanca, omplia tot el barri de sorolls per una llarga estona. Com a fons d'aquests silencis intermitents, portant-ne segurament el ritme, un gos de saló anava lladrant acompassadament i monòtona.

Mentre desgranava l'itinerari, cap pensament concret dirigia els meus passos. Pot parlar-se aquí d'una força oculta, novel·lesca, de les que lliguen la voluntat amb una subtil xarxa de moviments incontrolats? No. De cap manera.

Jo m'havia confiat al carrer, simplement, amb una galvana dolça, terriblement aclaparadora, com a eix de la qual, i potser com a darrer refugi de la voluntat, una gran tafaneria per les puntes marineres, el sofà dels genets perses i les mans, informava els meus desigs immediats i l'anhel d'aquell moment de viure. Em sentia estúpidament feliç, d'una felicitat taujana, que em marcava un somriure dolorós, de tan permanent, i em donava l'aire cretí dels vagabunds benaventurats.

Els fanals de gas de les barriades, que sempre m'h'an engrésat inexplicablement, aquell vespre m'inspiraven tot de llibres de versos. La vagueria de la meua demarcació, per davant de la qual sempre aplejava el pas per evitar l'aiguabarreig de les seves olors, aleshores em semblava, morta la il·luminació com era, un cau de vagues fades, fines i espirituals com el reflex d'un tros de cel en un llac.

Vaig arribar—i el joc de les meves passes va alentir-se inconscientment—a l'indret on havia calculat que hauria de trobar-se la casa que cercava. En aquell tros, situat al mig de l'espai entre dos fanals, el carrer era una mica més fosc. D'antuvi, en una finestra baixa, d'entresol, descobria una dama de pell blavosa, que abocada damunt la barana, havia d'esverar forçosament els vianants. A mi va produir-me un neguit inexpressable.

Duia els cabells molt aplanats, partits en una ratlla que els repartia en dues llenques tornassolades, que s'escorrien a banda i banda de la cara; els ulls, de marcada ascendència mongòlica, tenien un mirar pesant i els sentia damunt meu com un cop de raspall. Anava vestida amb una mena de túnica negra, de roba mat i lluent a la vegada. Era llejta? Bonica? No ho sé pas. Vaig comprendre de seguida que es tractava d'una dama russa.

Mentre durava aquesta fugaç observació, m'havia aturat davant d'ella, i amb el barret a les mans feia un joc complicat de mitges reverències. En aquesta actitud van sorprendre'm unes paraules de la dama:

—Veniu per les mans, no?

—Sí. Efectivament, senyora. Però jo...

No em jutgés pas un indiscret!

—No; esteu en el vostre dret. Si volguéssiu entrar a casa meua, em faríeu un gran honor...

Vaig accedir, i immediatament, la dama va retirar-se del balcó. En el cancell, una llum fantasmal retallava poc després la seva silueta. En tenir-la a prop, mentre caminà-

vem per un llarg corredor, vaig començar un interrogatori inconscient:

—Vós sou russa, no?

—Sí...

—Tanmateix, les senyores russes en feu un gra massa. Us ho he conegut de seguida... I ara, a ben segur que m'ofereireu te calent, de procedència immediata d'un monumental «samovar», oi?

—Doncs de quina altra manera us sembla que hauríem de procedir les russes?

—Sí, és clar. Segui com sigui, no voldria que interpretéssiu les meves paraules com una intromissió als vostres costums...

Va introduir-me en una saleta d'una gran ambigüitat decorativa, on el jonc i la fusta, en complicats entrellaments, aixecaven l'arquitectura d'un mobiliari tan detestable, que feia, simplement, bonic. Al centre de la sala, un gran «samovar» lluent escampava una escalfor insuportable.

Ella va convidar-me a seure en una butaca gairebé immaterial, de tan prima d'elements que era, i va començar a mirar-me a fons, d'una manera que em sentia cohibits els moviments més insignificants. Tenia el posat hieràtic de les gates menopausiques, i encertava a preparar el te i els accessoris conservant l'aparença de la immobilitat més absoluta. Amb la tassa a les mans, més ocupat de gest, presentia el recobrament de la serenitat.

Va advertir-me que el líquid cremava, a desgrat del qual vaig abocar-me'n una glopada. Traient fum pel nas, amb la llengua escaldada, començava una precipitada conversa per allunyar el ridícul:

—Doncs bé. L'assumppte d'aquestes mans... És ben curiós, no? Heus ací que un hom està aferrat a viure de la manera més material possible, ocupat a treballar i a ingerir aliments, a dormir i a llevar-se, a forjar petites intrigues terrenals, i de sobte surten aquestes mans i destrueixen el ritme. I no obstant, l'accident serveix per a constatar que hom posseeix menys reserves de sorpresa per al sobrenatural del que es pensava. Vós, senyora, controleu l'actuació d'aquestes mans?

—L'actuació de les mans no és pas per ésser controlada per mortals. Són elles les que marquen la «norma», les que controlen el to que ha de tenir la nostra vida...

—Espero que no estareu afectada d'arcaïsmes llegendaris. En un segle tan enginyós i tan científicament escèptic com el que vivim, seria absurd!

—Però vós us considereu actual, o militant (permeteu l'expressió) d'aquest segle?

—Senyora!... —(vaig ensenyar-li la «tèdula i el carnet sindical») —la meua condició d'europeu modern està degudament legalitzada. No depèn pas de mi canviar de segle com canviaria de corbata...

—Teniu la inconsciència agressiva de tots els vostres compatriotes.

L'amor propi de la raça se'm va picar:

—Val més que conservem la polidesa, a base de no explicar el que cada un de nosaltres dos pensa de l'altre.

«A més, heu acceptat de fer la meua co-nexença a base de les mans. Poder suposar que he vingut ací mogut per la curiositat... M'estava placidament a casa meua, i sense més ni més, el moviment de les mans de la vostra galeria ha vingut a trencar el fil de les meves habituds. Em fa l'efecte que tinc dret a demanar una explicació del fenomen...

—Efectivament. Teniu aquest dret. No he pensat mai en escamotjar-vos-el. Si voleu seguir-me fins a la galeria, a la vista de les mans us contaré quelcom que us interessa molt més del que sospiteu...

Vaig seguir-la a través d'una colla de recambons, la característica dels quals era una mena d'insípida lumínica que fadiga-va extraordinàriament la retina. La galeria, amb la seva llum immaterial, oferia un contrast notable.

Va convidar-me a seure al sofà dels genets perses, mentre ella s'acomodava a la cadira. Les mans estaven quietes, placides; tenien la línia tallant i l'actitud paradoxalment immòbil de les gavines embalsamades.

Jo esperava que la dama m'explicaria un preàmbul a la manera russa, on la nostàlgia de l'emigrant i la neurastènia nacional omplien el fons d'una narració de taumaturgia. Però ella tenia quelcom de tan resolt en el fons de la mirada líquida, que immediatament de contemplar-la la meua previsió va semblar-me superflua.

Parlava tot mantenint la seva gran rigidesa. La veu li sortia en un doll fi, el dringueig de la qual, com onades de picarols minúsculs, m'adormia la sensibilitat.

—El patró dels meus ulls us haurà advertit la procedència mongòlica. Retrocedint endins de la meua vida, els records se m'aturen de sobte, brutalment, com tallats per una incommensurable paret negra, on la imatge de la família i de la terra queda perduda, esborrada, inexistente. Tota la noció de lloc, d'ambient, que he pogut retenir dels dades, es redueix a l'interior i l'exterior d'una «roulotte» luxosa, de suspensió fina, antífites dels carros desgavellats de la bohèmia nómada. A l'interior hi havia llum, sempre, una llum com la d'aquesta galeria.

L'exterior era eternament fosc, com si la ruta del vehicle fos marcada a través d'una nit inacabable. Els únics amics de la meua adolescència, han estat les siluetes fugitives dels arbres, dibuixats en més obscur sobre la fosc general, i el renillar d'uns petits cavalls tàrtars, que fan posat una música estrident al meu passat.

No he tingut mai, fixeuvos-hi bé, altres parents que un oncle taumaturg que no m'abandonava mai. Des dels principis tinc clavada la seva imatge a la memòria, amb més nitidesa i més encisament que la meua pròpia.

Aquest oncle meu no era ni bo, ni dolent. Era, simplement, un taumaturg notable. Tenia un poder extraordinari, el qual podia

irradiar damunt dels altres éssers; aquest poder no radicava pas en el cervell ni en la mirada, sinó que procedia concretament de les mans, i consistia en la facultat de poder encomanar a través d'una Rússia feudal, on cada gran senyor tenia almenys un veí amb qui liquidar afers, suposava per nosaltres una gran prosperitat. Les comandes tenien el meu oncle ocupat totes les hores de la jornada.

Jo no us podria pas dir quin paper jugava la meua presència en aquestes manifestacions de taumaturgia. Tinc el pressentiment que servia d'agent d'enllaç entre dues forces antagòniques que em torturaven infinitament, però m'és impossible precisar el seu abast i el seu caràcter.

En cada actuació, les mans del meu oncle dibuixaven una caligrafia aèria, de senyals cabalístiques, amb una activitat que contrastava amb la rigidesa d'expressió i el posat absent del rostre. Les seves mans, enfront de la seva cara, semblaven un vol de coloms davant d'una estàtua de bronze.

En aquestes cerimònies, jo havia d'ocupar un lloc determinat dins la «roulotte»: un angle ple de frivolitats femenines: bibelots, aplicacions de llaços i de bandes, estampes de labor convencional. No sabia dir-vos el meu estat en aquells moments. Podria, potser, condensar-lo en un sol concepte: «consciència de succió»; ni jo mateixa trauria una major clarividència de la vacuitat d'aquestes paraules, i no obstant les pressento d'una gran justesa.

No creguéssiu pas que el període a què em refereixo marqués la meua vida amb gaire puixança. Aleshores jo fluctuava en una semi-inconsciència, aquesta és la paraula, que va conduir-me sense batzegades espirituals fins al moment del gran canvi, el trasbalsament definitiu. Nosaltres, en esclatar la revolució...

—Permeteu que us interrompi—vaig haver de saltar—. És que als russos no us pot haver passat mai res «al marge» de la revolució? Espero que no acabareu explicant-me que sou una duquesa...

—Per què no? Sí, efectivament, ho sóc. Pel que fa referència a la revolució, us contestaré amb el vostre estil: no podem canviar de moment històric com canviem, per exemple, de capell.

El meu oncle va sentir d'una manera física l'ensulsiada de tots els valors que constituïen el seu medi. Una cavalcada d'arruïnes va abocar-se damunt la seva cara, com l'empremta marcada, en l'arrosegament de la desaparició, per tota la societat que s'estava liquidant.

Va intentar una reacció tardana, iniciant un intens belluig de mans, intentant semblar la bogeria i la mort entre els intrusos. Però ja aquestes tenien el maneig de les disposicions oficials, tan obligadores, i havien decretat el bandejament de la superstició i la taumaturgia. En conseqüència, les mans del meu oncle es movien sense força d'obligar, i ràpidament, la fina caligrafia aèria va convertir-se en la tremolor incontrolada de l'ancianitat.

Un gran neguit de fugir va emparar-se del meu oncle. Els cavallets tàrtars foren brutalment fuetejats, i mai una «roulotte» nómada haurà ratllat les carreteres i els canals refugi a l'interior del carro.

Era una cursa fol·la, un vertigen de fuga en el qual el centre de gravetat tenia un únic refugi en l'interior del carro.

Mentre ens anàvem acostant a la frontera, l'oncle envellia, es llurava a la mort visiblement. E n contrast amb la descomposició de moviments de les seves mans il·lustres, el rostre anava perdent el prestigi del seu hieratisme, refugiant-se en els ulls la fermesa del darrer propòsit. De tant en tant em clavava la mirada, perduda ja en l'aquositat de la corrupció, per dir-me: «Ens cal arribar a la frontera. Ens cal! ENS CAL!»

No sé, mesurada en temps, quant va durar la cursa. Sé que va costar-nos, exactament, a mi un tros de vida i a l'oncle la resta de la vida.

Aprop de la frontera, l'oncle va baixar de la «roulotte», més amb l'ajuda de les seves forces que no pas valent-se de les seves. En un darrer esforç, va avançar amb els braços estirats cap a la línia divisòria; però no pogué arribar-hi: la mort va engrapar-lo pel camí, i caigué amb un crepitament d'ossos que va donar a l'aire un alè d'esgarripança.

No obstant, les mans van quedar a l'altra banda de la ratlla de punts, que les separava pel munyó de Rússia i de la resta del cos. Jo, que instintivament havia saltat part enllà de la frontera, vaig contemplar astorada el fenomen: mentre tot el cadàver es llurava a una descomposició brutal, prematura, les mans, en contacte amb la terra forastera, reprenien un inusitat vigor. El color de la vida les tenia novament, i encara més: van començar un clar moviment dirigint-se a mi, parlant-me endins de l'ànima, i exigint-me a recollir-les i van cedir amb una docilitat extremada, després de desfer-se del cos netament, sense l'aparença truculenta dels traumatismes, tal com les veïeu ara.

Amb aquest bagatge singular he recorregut tota Europa, canviant constantment de residència i de país, puix que les mans requereixen, per a l'exercici de les seves facultats, un clima i un ambient propicis.

La vostra terra ens ha brindat, a les mans i a mi, una hospitalitat absolutament adequada. Les mans han recobrat la facultat d'encomanar la mort i la bogeria. Car us interessa saber que quan algú veu moure's les mans, això constitueix el missatge de la mort o de la follia. Jo mateixa, que no les havia vist bellugar-se més després de la mort de l'oncle, he rebut fa dos dies el seu missatge. No sé pas quin de les dues formes revestirà el contingut de l'avis. Vós mateix, pel que es refereix a la vostra persona, tampoc podeu saber-ho. Mútuament només podem fer-nos el present d'una evidència: que estem agermanats per una fatalitat comuna...

Després, absolutament lliure, abans d'entrar a casa, vaig aspirar l'aire profundament. Mai, com aleshores, m'he sentit tan saludablement bé, ni mai he tingut tan clara la consciència de què viuré molts anys.

(Passa a la pàg. 6)

LES MANS DEL TAUMATURG

(Ve de la pàg. 4.)

La meua interlocutora va callar, sumint-se en una abstracció freda. Jo, que diverses vegades havia hagut de dominar l'impaciència de les interrupcions, vaig aprofitar el silenci per intervenir:

—A vós i a mi, senyora, només ens agermana aquesta assistència mútua a què estem obligats tots els humans. A nom seu, podreu mobilitzar sempre la meua sollicitud, però mai posar en joc els recursos de la vostra neurastènia atrabiliària. El que les mans s'hagin bellugat a presència meua, a mi no m'obliga a res, ni em dono per assabentat de cap missatge. Per altra banda, em fa l'efecte que a desgrat de tot heu equivocat l'elecció del clima.

Per vós, a qui el missatge de les mans exerceix una ascendència efectiva, no dubto que tot plegat us deu interessar molt, com tampoc dubto gens de quin és per vós el veritable significat de l'avis. Veureu anys, senyora. Per aquesta banda, podeu estar tranquil·la. Teniu telèfon?

La infel·lix va indicar-me desmaiadament l'angle on hi havia instal·lat l'aparell. Constatava un sobtat lliurament al meu àrbitri de tots els ressorts de la voluntat de la dama. A mi, en aquells moments, m'assistia una gran serenitat. Sense titubeigs, m'havia fet el propòsit d'assumir la responsabilitat de tot l'afer.

Vaig telefonar sol·licitant la tramesa d'una ambulància, indicant amb precisió l'estat de la meua hostessa. L'espera, l'omplirem amb l'exercici d'una polidesa social molt entonada, en la qual la senyora russa demostrava una finíssima habilitat.

Quan va arribar el cotxe ella es deixà aconduir dòcilment. En la meua conversa amb el doctor de l'expedició, que m'exigia certs aclariments formularis, vaig reeixir a ésser infinitament discret. En marxar, la dama russa va fer-me amb la mà una cordial salutació.

Jo tenia, no obstant, la consciència clara de què restava quelcom a fer. En endinsar-me novament en aquella casa forastera, no ho feia pas amb desmaiament de propòsits, sinó amb la concreta idea d'emportar-me'n

les mans. Les vaig embolicar amb papers de diari, abandonant el pedestal, i vaig sortir al carrer amb aquell paquet singular. No sabia pas, sincerament, quina destinació donar al meu botí. Caminava d'esma, sense aprofundir massa en les meves meditacions, quan la presència d'un xarcuter alemany conegut meu, va inspirar-me una resolució. L'home allargava la seva estada assegut a la porta de la botiga, recollint l'aire d'una nit ciutadana rarament embaumada. Vaig abordar-lo:

—Vós teniu una màquina elèctrica de trinxar carn, no?

—Sí, efectivament...

—Doncs us voldria demanar un favor...

Ens ficarem tots dos a l'interior de la botiga. Allí, embolcallats en la mitja claror d'una bombeta poc potent, vaig explicar-li que em calia triturar unes mans. D'antuvi, l'home es va esverar. La cara roja va destenyir-se-li en un moment, mentre em suplicava que no el compliquéss en un tal afer. Després d'haver-li explicat exactament de què es tractava, el xarcuter va cedir, però amb una mala gana visible.

La màquina era magnífica, d'una gran marca americana. Al cim, un embut receptor proclamava la seva qualitat amb una cromació lluentíssima. En engegar-la, tota la casa va omplir-se de sorolls.

Vaig desembolicar les mans i vaig llençar-les a dins de l'embut. L'alemany m'expressava la seva temença de què els ossos li malmetessin la màquina. Però el mecanisme rutllava amb una continuïtat meravellosa. En un extrem, damunt d'un plat de puríssim esmalt blanc, s'anava apilotant la carn trinxada. Quan no va sortir-ne més, el xarcuter parà la màquina, recollí la carn dins una paperina de paper d'estrassa i me l'oferí amb una reverència.

Al carrer, poc abans d'arribar a casa, vaig trobar un gos famolenc que furejava un munt de deixalles. El vaig cridar, per fer-li l'ofrena de la carn trinxada. Va empassar-se-la amb dues grans mossegades, i em dirigí una mirada d'agraïment que recordaré sempre.

PERE CALDERS

(Il·lustració de l'autor.)